

Tarmo Alastalo & Seija Tolonen

Korkeakouluopiskelijoiden mentorointiohjelma

Loppuraportti

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Korkeakouluopiskelijoiden mentorointiohjelma

Loppuraportti

Tarmo Alastalo & Seija Tolonen

Julkaisusarja

C: Raportteja, 50

Vastaava toimittaja

Kari Tiainen

Sivuntaitto

Kaisa Varis

Kansikuva

Rawpixel.com

© Tekijät ja Karelia-ammattikorkeakoulu

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain mukaisesti kielletty ilman nimenomaista lupaa.

ISBN 978-952-275-262-8

ISSN-L 2323-6914

ISSN 2323-6914

*Julkaisujen myynti
ja jakelu*

Karelia-ammattikorkeakoulu
julkaisut@karelia.fi
tahtijulkaisut.net

Joensuu 2018

Korkeakouluopiskelijoiden mentorointiohjelma

OHJELMAN TAUSTA JA TAVOITTEET

”Mentorointi on luottamuksellinen vuorovaikutussuhde, jossa mentorin tehtävänä on tukea ja ohjata aktoria hänen ammatillisessa kehittämisessään. Ohjaus toteutuu mentorin ja aktorin välisissä keskusteluissa ja yhteistyössä.”

Edellä mainittu kuvaus on Pohjois-Karjalan kauppakamarin Internet-sivuilta, jossa kerrotaan korkeakouluopiskelijoille suunnatusta mentorointiohjelmasta. Kauppakamari hallinnoi ohjelmaa ja siihen osallistuvat Karelia-ammattikorkeakoulu ja Itä-Suomen yliopiston Joensuun kampus. Mentoreina toimivat pohjoiskarjalaiset yritysten ja organisaatioiden esimies-, johto- ja asiantuntijatehtävissä toimivat henkilöt. Aktoreina ovat Karelia-ammattikorkeakoulun sekä Itä-Suomen yliopiston Joensuun kampuksen opiskelijat. Pääsääntöisesti aktoreiksi valitaan opintojensa keski- tai loppuvaiheen opiskelijoita. Mentorointiohjelma kytketään opiskelijoiden opintoihin

Korkeakouluopiskelijoiden mentorointiohjelmalle asetettiin seuraavat tavoitteet:

- Opiskelijoiden tutustuminen sekä sitouttaminen alueen yrityksiin ja organisaatioihin
- Työelämän käytäntöihin ja toimintatapoihin perehtyminen
- Molemminpuolinen osaamisen kehittyminen
- Opintojen loppuunsaattamisen tukeminen
- Työelämään ja tehokkaaseen työtekoon siirtymisen edistäminen

Otsakorven Säätiön apurahan turvin Karelia-ammattikorkeakoulu on omalta osaltaan saanut varmistettua mentorointiohjelman sekä sille asetettujen tavoitteiden toteutumisen.

SELKEÄ MALLI OPISKELIJOIDEN JA TYÖELÄMÄN EDUSTAJIEN KOHTAAMISEEN

Mentorointiohjelman suunnittelu lähti liikkeelle konkreettisesta tarpeesta löytää tavoitteellinen ja systemaattinen toimintamalli opiskelijoiden ja työelämän edustajien väliseen kohtaamiseen. Mentorointi toimintatapana ei ole mikään uusi asia, mutta sellaista ei ollut Karelia-ammattikorkeakoulussa eikä myöskään Pohjois-Karjalan kauppakamarissa. Tarvetta sille oli olemassa, mutta kanava ja selkeä malli puuttuivat.

Ammatillisen kehittymisen polkuna mentorointi nähtiin erinomaisena mahdollisuutena rakentaa konkreettinen silta työelämään ja hyödyntää olemassa olevaa verkostoa ja siellä olevaa monialaista osaamista toiminnan peruspilareina. Mentorointiohjelman suunnitteluryhmässä oli edustajia Pohjois-Karjalan kauppakamarin koulutus- ja työvoimavaliokunnan jäsenistä sekä Karelia-ammattikorkeakoulun ja Itä-Suomen yliopiston koulutuksesta vastaavia johtajia. Suunnitteluun osallistui myös opiskelijoiden edustajia.

Pohjois-Karjalan kauppakamarin koulutus- ja työvoimavaliokunta käynnisti mentorointiohjelman pilotoinnin keväällä 2016 neljällä mentorointisuhteella. Kokemukset pilotoinnista olivat rohkaisevia ja vahvistivat tarvetta ohjelmalle.

Varsinainen toiminta alkoi syksyllä 2016 mentorien ja aktorien rekrytoinnilla. Mentorit rekrytoitiin pääsääntöisesti kauppakamarin valiokuntien jäsenten joukosta, ja rekrytoinnista vastasi kauppakamari. Aktorien rekrytoinnista vastasivat Karelia-ammattikorkeakoulu ja Itä-Suomen yliopisto. Valinnat mentori/aktori -pareiksi teki erillinen valintaryhmä, joka muodostui kauppakamarin, yritysten, ammattikorkeakoulun ja yliopiston edustajista. Ensimmäinen mentorointivalmennus toteutettiin tammikuussa 2017, ja siihen osallistui peräti 30 mentori/aktori -paria. Valmennuksen jälkeen mentori ja aktori sopivat keskenään mentorointitapaamisten toteuttamistavan ja aikataulun.

Mentorointiohjelmaan kuuluvan mentorointisuhteen pituus oli yksi vuosi, jona aikana mentori ja aktori tapasivat noin kerran kuukaudessa kasvokkain tai välillä etäyhteydellä. Mentorointisuhteen aikana pareille tehtiin sähköpostikyselyitä suhteen toiminnasta ja järjestettiin yksi välitapaaminen, jossa jaettiin kokemuksia mentorointiohjelmasta. Ensimmäisen mentorointiohjelman päätöstilaisuus pidettiin joulukuussa 2017.

OSALLISTUJIEN KOKEMUKSET MENTORINTIOHJELMASTA

Opiskelijat ovat päässeet mentorointiohjelman kautta perehtymään ja luomaan verkostojaan työelämään ja saaneet samalla arvokasta sparrausta ja tukea työelämän osaajilta. Ammatillisen identiteetin rakentumiseen liittyy tiiviisti käsitys omasta itsestä suhteessa työhön ja ammattiin. Sen vuoksi on tärkeää, että opiskelijat saavat vahvistusta valinnoilleen ja tulevaisuuden suunnitelmilleen. Mentorointiohjelmaan osallistuneilta opiskelijoiden kokemukset ovat olleet pääosin positiivisia. Itsetuntemus ja itsensä johtamisen taidot ovat parantuneet, samoin sosiaaliset taidot kuten verkostoitumisosaaminen. Aktorit kokivat myös saaneensa uusia ammatillisia näkökulmia ja oivalluksia oman tulevaisuutensa suunnitteluun.

Vuoden kestävä mentorointiohjelma tarjoaa myös mentorille paljon. Hän pääsee tarjoamaan taitoaan ja tietämystään, mutta myös itse oppimaan uutta. Vuorovaikutussuhde on luottamuksellinen ja molemminpuolinen, mutta samalla se on uskoa toisen potentiaaliin. Monelle mentorille mentorointiohjelma toimi ikkunana nuorten elämään ja uudenlaisten urapolkujen ja ammattien havaitsemiseen. Työelämän edustajat saivat myös päivitettyä omaa osaamistaan, kun opiskelijat antoivat vinkkejä mm. sosiaalisen median ja sovellusten käyttöön.

Kaikkien mentorointiohjelmaan osallistuneiden parien yhteisissä mentorointitapaamisissa jaettiin hyviä käytänteitä mm. oman hyvinvoinnin ja jaksamisen ylläpitämiseen ja omien tavoitteiden saavuttamiseen. Tapaamisissa keskusteltiin myös työelämän psykologiasta, erilaisista ihmistypeistä ja omien vahvuuksien tunnistamisesta.

Verrattaessa mentorointiohjelmalle asetettuja tavoitteita aktorien ja mentorien kokemuksiin ja mentorointitapaamisissa käsiteltyihin asioihin, voidaan todeta, että tavoitteet toteutuivat varsin hyvin ja kokemus mentoroinnista on ollut pääsääntöisesti positiivinen.

” Opiskelijat ovat päässeet mentorointiohjelman kautta luomaan verkostojaan työelämäänsä ja saaneet samalla arvokasta sparrausta ja tukea työelämän osaajilta.

MENTOROINTIOHJELMA PYSYVÄKSI TOIMINNAKSI

Mentorointiohjelman toinen kierros käynnistettiin vuodenvaihteessa 2017/2018 ja toteutukseen saatiin rekrytoitua 14 mentori/aktori -paria. Keskeisin haaste rekrytoinnissa oli löytää riittävästi mentoreita ohjelmaan. Mentorien vähyyden vuoksi kaikille halukkaille opiskelijoille ei löytynyt mentoria. Toisen mentorointikierroksen välitapaaminen on syyskuussa 2018 ja päätöstilaisuus vuoden 2018 lopussa.

Mentorien löytämisen haasteellisuuden vuoksi on jo käyty keskustelua siitä, että mentorien rekrytointia tulnaisiin laajentamaan Pohjois-Karjalan yrittäjäjärjestöjen jäsenyrityksiin, ja huomioitaisiin laajemmin koko Pohjois-Karjalan maakunta. Myös mentoripankin muodostaminen toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi on suunnitteilla.

Karelia-ammattikorkeakoulussa on suunniteltu mentorointiohjelman integrointia osaksi Ammatillinen kasvu -opintojaksoa opintojen loppuvaiheeseen, jolloin opiskelijat saisivat opintopisteitä ohjelmaan osallistumisesta. Tämä on vaihtoehtoinen suoritustapa työelämään verkostoitumisessa ja on kaikkien ammattikorkeakoulun opiskelijoiden käytettävissä.

Mentorointiohjelman kokemuksia ja hyviä käytänteitä on sovellettu syksyllä 2017 käynnistyneessä Valmenna yrityksellesi jatkaja -valmennuksessa. Karelia-ammattikorkeakoulu järjestää Pohjois-Karjalan yrittäjyyttä edistävien toimijoiden kanssa valmennuksen yritystoiminnastaan luopumassa oleville yrittäjille sekä yrittäjyydestä kiinnostuneille. Valmennuksen tarkoituksena on löytää yrityksille jatkaja, jotta toimiva yritystoiminta ei lakkaisi esimerkiksi eläköitymisen seurauksena.

Itä-Suomen korkeakoulujen yhteinen mentorointiohjelma käynnistettiin keväällä 2018. Ohjelmassa ovat mukana Itä-Suomen yliopisto, Karelia-ammattikorkeakoulu ja Savonia-ammattikorkeakoulu ja ohjelma on suunnattu näiden korkeakoulujen henkilöstölle. Mentorointiohjelman keskeisenä tavoitteena on kehittää korkeakoulujen henkilöstön osaamista korkeakoulujen monipuolista osaamista ja vahvuuksia hyödyntäen sekä mahdollistaa osaamisen ja hyvien käytänteiden jakaminen korkeakoulujen välillä.

Lähteet

Pohjois-Karjalan Kauppakamari. 2018. Mentorointiohjelma. <http://nk.chamber.fi/fi/verkostoituminen/mentorointiohjelma/>